

Rettingheder kunne have stor Værdi for Bedkommende, som udøve dem, saa er det en aldeles urimelig og overdreven Virkning, man ofte venter deraf paa den Enkelte eller paa de større eller mindre Kredse. Til en saadan urimelig og overdreven Forventning troer jeg, at man ogsaa ganske sikkert kan henregne den Tanke, at det skulde være en saa stor Nødhjælp for Medlemmerne af en Commune de enkelte Gange, det kunde forekomme i et Mennesses Liv, at være med at vælge en Skolelærer, at de derfor pludselig skulde faae en saa stor Bevillie til at yde Mere til Skolelærere som den, den sidstnævnte Lærer meente, at de vilde faae, en Bevillie, som jeg efter mit Kjendskab til Communerne tilstaaer er meget langt fra at være tilstede. Den ærede Rigsdagsmand paaberaabte ogsaa sin Erfaring, og det er jo muligt, at vi have vore Erfaringer fra forskellige Steder, men efter den Erfaring, jeg nu har havt i Ministeriet, kan jeg ikke sige, at der har vist sig nogen saadan særdeles Tilbøjelighed fra Communerne Side, og skøndt jeg ikke vil sige, det er priisværdigt, er det jo i det Hele meget naturligt, at de meest henbende deres Opmærksomhed paa det Oekonomiske. Naar nu den ærede Rigsdagsmand troer, at der, ved et Slags Tryk, skulde foregaae en Forandring i den hele Stilling, naar man blot istedetfor denne i Lovudkastet fremsatte Forslagsret gav en Kaldsret, saa troer jeg, han feiler ganske overordentligt, og det vilde jo ogsaa være besynderligt, om til Exempel de, der ved denne Leilighed bleve overstemte, skulde derved faae en særdeles Lyst til at yde Mere til Skolelærerne. Det er ogsaa en ganske eiendommelig Sammenstilling, som denne Rigs-

dagsmand — eller maaskee det var den første ærede Lærer, der bemærkede det, — gjorde mellem den enkelte Mand og Communen, nemlig, at, ligesom den enkelte Familiefader selv kan tage Beslutning angaaende sine Børns Underviisning, saaledes skulle ogsaa Communerne have den samme Ret; men der er dog en meget stor Forskjel paa, hvad en enkelt Mand gjør efter sin egen modne Overveelse og fri Beslutning med Hensyn til sine egne Børn, og hvad flere Mennesser skulle blive enige om, og det paa Andres Vegne, med Hensyn til en Samling af forskellige Børn. Disse to Forhold kunne aldeles ikke sammenstilles. Der er en ihøi Grad naturlig og ønskelig Trang hos en Fader til selv at tage Beslutning med Hensyn til sit Barn og at vælge den, der skal undervise det, men dermed kan man slet ikke sammenligne Communen, hvor det jo var muligt, at der kunde være ligesaa mange Stemmer, som der var Personer, og hvor det altsaa i enkelte Tilfælde maaskee vilde være umuligt at tilfredsstille mere end en Enkelt eller nogle Enkelte. Jeg troer altsaa, at, forsaavidt man ikke skulde have den samme Tillid som den ærede Rigsdagsmand til det af ham angivne Middel, nemlig blot at indføre Kaldsretten, — thi, har man en saadan Tillid, saa indrømmer jeg kunde man undvære den allerstørste Deel af denne Lov — saa bliver man nødt til at gaae ind paa en sikkrere Vej, den: virkelig at forbedre Skolelærernes oekonomiske Stilling. Det har Ministeriet gjort, det har det troet at burde gjøre, og det har troet derved at indvælomme et fra Folkethingets Side meget bekæmt udtalt Ansøg om en Forandring i denne Henseende.